

Szakonyi Károly

Görgey Gábor

Kilencvenkét évet élt, s noha gazdag és eredményes élet volt ez a kilencvenkettő, az élet iránti rajongásában szerette volna elérni azt a még magasabb kort, amit neves rokona, a szabadságharc tábornoka, Görgey Artúr megélt. Küzdött a betegséggel, hitte, hogy a szép tavaszban majd kiülhetünk a solymári, toscanai szépségű kertbe, és diskurálhatunk egy pohár vörösbor mellett színházról, könyvekről, barátokról, múltról, de két hete, amikor utoljára beszéltünk telefonon, éreztem gyengülő hangjában a búcsúzást… Elment, és most már Ő is hiányzik nemzedékünk sorából.

Artúr. Neki is ez volt a keresztneve, de az ős iránti tiszteletből a Gábort választotta írói névnek. Nekünk azonban csak Artúr maradt. A hatvanas évek legelején barátkoztunk össze az akkori, kaposvári színházi fesztiválon. A *Rokokó háború* című abszurd komédiáját adták, díjat nyert vele, az ünnepi bankett után hosszan sétálgattunk a nyári estében, és színházról, irodalomról életről, eszmékről szólva közös hangra találtunk. Közös hangra mindmáig.

Ott voltam minden színházi bemutatóján, ahogy ő is eljött mindig az enyémre. Sikeres darabját, a *Komámasszony, hol a stukker*-t többféle rendezésben láttam, írtam is az előadásokról. A hazai abszurd dráma már klasszikussá vált darabja. Szerettem a tárcáit, a szellemes publicisztikáit, regényét, az *Utolsó jelentés az Atlantiszról* trilógiát, ezt a korrajznak is beillő életrajzi elemekből épült művet, mesteri egyfelvonásosait, a kitelepítésükről szóló, apja emlékének áldozó, *Galopp a Vérmezőn* című drámáját, meg amit családi és nemzeti kötelezettségének eleget téve írt, a *Görgey* drámát. Az agg tábornokot az első világháború kezdetén visegrádi magányában meglátogatják a múlt szellemei, köztük Kossuth Lajos, a nagy ellenfél, és felizzik az évszázados vita, amiben végre igazságot kellene tenni. Fontosnak tartotta megírni ezt a drámát, ahogy azt az emlékkönyvet is, amit ugyancsak Görgeynek szentelt.

Sokat dolgozott élete utolsó két évtizedében is, amikor pedig erősen megromlott látása ezt nehézzé tette. De írt regényt, drámát, emlékezést. Ugyanakkor fájlalta, hogy képtelen olvasni. Hősiesen viselte a sorsát. Mond-

hatnám, elegánsan. Ahogy minden tette, cselekedete is a nemes értelemben vett úriemberség volt, hivatalban, magánéletben egyaránt. Sok minden tolult fel most bennem, a sok évtizednyi barátság mozzanatai, családias együttlétek az otthonukban, színházi esték, utazás Lahtiba, egy finnországi írótalálkozóra, változó otthonok, élethelyzetek, amiben azonban mindig meg akarta keresni és meg is találta az egyensúlyt a békességre.

Sorolhatnám műveit, díjait, említhetném a PEN Clubban betöltött szerepét, Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiai tagságát, vállalt hivatalait, de ezek a sorok most csak a barátról szólnak, akivel már nem ülhetek ki kertjük fái alá a tavaszban, régi emlékeinket emlegetve.

Már nem…